

1. WPROWADZENIE

Krótką charakterystyka parafii

Parafia pw. św. Michała Archanioła na Muchoborze Wielkim we Wrocławiu liczy ok. 9 tys. parafian. Obsadę parafii stanowią ks. Proboszcz oraz dwóch księży Wikariuszy. Na terenie parafii zlokalizowane są dwa żeńskie domy zakonne: Służebniczki NMP (śląskie) oraz Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (salezjanki).

Cechą charakterystyczną naszej parafii jest spora liczba osób napływowych, mieszkających na terenie parafii niedługo czas. Sprawia to, że związek z parafią nie jest mocny, a więzi między parafianami należą do słabych.

Na terenie parafii działa wiele wspólnot, ruchów i grup modlitewnych: Róże Różańcowe, Wspólnota Odnowy w Duchu Świętym „Syjon”, Rodzina bł. Edmunda Bojanowskiego, Domowy Kościół, Męska Wspólnota Modlitewna „Husaria Maryi”, Liturgiczna Służba Ołtarza, Dzieci Maryi, Krąg Biblijny, Parafialny Zespół Caritas, Chór Parafialny, grupa młodzieżowa.

Wśród wielu nabożeństw kultywowanych w naszej parafii lokalny charakter ma nabożeństwo do Matki Bożej Muchoborskiej, wyrażające się m.in. cotygodniowym nabożeństwem i modlitwą odmawianą na zakończenie każdej Mszy Świętej.

Trudne początki Synodu w naszej parafii

Początek Synodu w naszej parafii nie był łatwy. Działania organizacyjne rozpoczęły się 4.11.2021r. Pierwszym krokiem świeckich było zapoznanie się z trzema wówczas dostępnymi na stronie Archidiecezji Wrocławskiej dokumentami: Dokumentem Przygotowawczym, Zagadnieniami Synodalnymi oraz Vademecum.

I dosłownie było to, w pierwszych kilku dniach, drogą przez ciemną dolinę frustracji, złości, niezrozumienia. Wszystkie te emocje wynikały z niezrozumienia treści powyższych dokumentów, w dużej części napisanych językiem nieczytelnym dla zwykłego wiernego. Bardzo frustrujące było oczekiwanie od nas realizacji zadania, opisanego w sposób dla nas niezrozumiały. Dopiero po kilku dniach przedzierania się przez kolejne strony nieczytelnych zdań, pod koniec Vademecum, stało się jasne, jak wspinałbym darem może być ogłoszony przez Papieża Franciszka Synod i jak bardzo wszyscy go potrzebujemy.

Owocem tego zderzenia z nieodpowiednim przygotowaniem dzieła stał się list skierowany do ks. abp dr. Józefa Kupnego. W jego treści zostały przekazane krytyczne uwagi oraz propozycje rozwiązania zauważonych problemów. Część z tych sugestii została szybko wprowadzona w życie na stronie Archidiecezji. I z perspektywy czasu możemy docenić zaangażowanie i chęć pomocy w przeprowadzeniu Synodu ze strony Sekretariatu Synodu w naszej Archidiecezji. To dzięki wsparciu i pomocy osób tam pracujących, zwłaszcza na dalszym etapie prac synodalnych, udało się sprawnie i owocnie (mamy nadzieję) przeprowadzić Synod w naszej parafii.

Kolejnym owocem tego trudnego początku było stworzenie strony synod.org.pl, która szybko stała się ogólnopolską stroną Synodu o Synodalności, działającą pod patronatem Rady KEP do spraw Apostolstwa Świeckich z ramienia jej przewodniczącego, abp. Adriana Galbasa. Co ciekawe, propozycje, których nie udało się wdrożyć na poziomie diecezjalnym, zostały zrealizowane na stronie ogólnopolskiej (np. udostępnienie przetłumaczonych wartościowych dokumentów synodalnych z całego świata, dodatkowych prezentacji tłumaczących idee Synodu, krótkich filmów odpowiadających na pytanie, czym jest Synod czy wartościowych dokumentów pomagających w organizacji Synodu przygotowanych przez inne polskie diecezje).

Organizacja prac synodalnych

Po zrozumieniu sensu Synodu i tego czym on jest, kolejnym krokiem stało się zaplanowanie przebiegu procesu synodalnego w naszej parafii. W dużym uproszczeniu plan ten składał się z 5 najważniejszych faz:

1. Przeprowadzenie spotkań presynodalnych
2. Zebranie zespołu synodalnego
3. Przeprowadzenie akcji informacyjnej zakończonej zapisami na spotkania synodalne
4. Przeprowadzenie spotkań synodalnych
5. Przygotowanie syntezy parafialnej i przesłanie jej do Sekretariatu Synodu

Poniżej pokrótce opisujemy każdy z powyższych etapów.

Przeprowadzenie spotkań presynodalnych

W ramach przygotowań do Synodu zdecydowaliśmy się na dwa spotkania presynodalne, których celem było przekonywanie ludzi do owocności Synodu oraz przetestowanie metod. Podjęli się ich męska grupa Husaria Maryi i Odnowa w Duchu Świętym „Syjon”. Spotkania odbyły się przy okazji pielgrzymki i spotkania formacyjnego. Wnioski z tych spotkań były wartościowym wkładem w ustalenie ostatecznej formy spotkań synodalnych.

Zebranie zespołu synodalnego

Uznaliśmy, że bardzo ważne jest stworzenie grupy moderującej i notującej, która byłaby przeszkolona i przyjęła taką samą metodologię. Z różnych wspólnot parafialnych udało nam się zebrać 14 takich osób.

Aby dać niezbędne doświadczenie osobom mającym za zadanie moderować spotkania lub/i tworzyć syntezy ze spotkań, w gronie tego zespołu przeprowadziliśmy trzecie, ostatnie spotkanie presynodalne, na którym uwzględniliśmy

wnioski z poprzednich dwóch, dzięki czemu mieliśmy już pewność co do tego, jak chcemy przeprowadzić spotkania synodalne w naszej parafii. Wierzymy, że takie przygotowanie pozwoliło później na sprawne ich przeprowadzenie.

Przeprowadzenie akcji informacyjnej zakończonej zapisami na spotkania synodalne

Mieliśmy świadomość, że akcja informacyjna dotycząca Synodu będzie kluczowa w zachęceniu naszych parafian do włączenia się w spotkania. Zwłaszcza że już w tym czasie w przestrzeni publicznej pojawiało się wiele informacji mogących skutecznie zniechęcać do udziału w Synodzie. Początek akcji informacyjnej zaplanowaliśmy na 1.01.2022r. (ok. 1,5 miesiąca przed pierwszym spotkaniem synodalnym). W naszej parafii wykorzystaliśmy wszystkie dostępne kanały komunikacyjne:

- Strona www parafii – przygotowaliśmy na niej specjalną zakładkę z obszernymi informacjami na temat Synodu oraz planowanym jego przebiegiem w naszej parafii. Na tej stronie znajdował się formularz, dzięki któremu można było się zapisać na spotkania.
- Niedzielne ogłoszenia parafialne – zaproszenie na Synod pojawiało się przed rozpoczęciem spotkań synodalnych oraz w trakcie ich trwania.
- Modlitwa za Synod: wezwanie w modlitwie wiernych i odmawianie modlitwy za Synod.
- Facebook – na tej stronie przed Synodem oraz w jego trakcie pojawiały się posty wyjaśniające idee Synodu, zachęcające do wzięcia w nim udziału oraz dziękujące za uczestnictwo.
- Plakat – spersonalizowany, parafialny.
- Ulotka synodalna – w nakładzie 1000 sztuk wydrukowaliśmy ulotkę synodalną, która zawierała najważniejsze informacje o Synodzie: terminy spotkań, plan spotkania synodalnego, tematy poszczególnych spotkań oraz modlitwę za Synod. Należy zaznaczyć, że prawie wszystkie ulotki zostały wykorzystane.
- Wizyty kolędowe – podczas wizyt duszpasterze w naszej parafii zapraszali wiernych na spotkania, mogli zostawiać ulotki oraz odpowiadać na pytania i wątpliwości dotyczące Synodu.
- Zachęta osoby świeckiej podczas niedzielnej Eucharystii – podczas jednej niedzieli, na każdej Mszy Świętej (przed ogłoszeniami parafialnymi) osoba świecka zaangażowana w organizację Synodu, zapraszała wiernych do udziału w spotkaniach synodalnych.
- Homilia podczas niedzielnej Eucharystii – na dzień przed rozpoczęciem zapisów niedzielna homilia w bezpośredni sposób dotyczyła Synodu i była zachętą do zaangażowania się w to dzieło.

Po tak kompleksowo przeprowadzonej akcji informującej 17.01.2022r. uruchomiliśmy formularz zgłoszeniowy na parafialnej stronie www. Naszym celem było zaangażowanie w Synod 60 osób w naszej ok. 9 tysięcznej parafii. Niestety odzew był niski. Oceniamy, że było to spowodowane: nowatorstwem Synodu – ludzie nigdy wcześniej się z tym nie spotkali; problemy z pandemią – nikt nie chciał deklorować się z wyprzedzeniem; pomimo zaangażowania słaby zasięg promocji na tle całej parafii. W związku z powyższym zdecydowaliśmy, że nie będziemy zamykać zapisów i na spotkaniu będzie można przyjść nawet bez zapisania się na nie. Dodatkowo podjęliśmy decyzję o tym, że większy nacisk położymy na osobiste zapraszanie osób.

Ostatecznie w wyniku podjętych działań chęć udziału w Synodzie zgłosiły 73 osoby (49 świeckich uczestników, 14 świeckich moderatorów/skrybów oraz 9 osób konsekrowanych - 6 siostr zakonnych, 3 księży). W co najmniej jednym spotkaniu wzięły udział 64 osoby.

Przeprowadzenie spotkań synodalnych

Zaplanowaliśmy przeprowadzenie czterech spotkań synodalnych (co tydzień) dotyczących następujących tematów:

1. Jak Kościół podąża razem?
2. Celebrowanie
3. Prowadzenie dialogu w Kościele i społeczeństwie
4. Władza i uczestnictwo

Spotkania synodalne odbywały się po parafialnej Mszy Świętej w grupach maksymalnie 8 osobowych. Poprzedzało je spotkanie w jednej sali, podczas którego informowaliśmy o celu naszego spotkania, zasadach Synodu oraz kwestiach organizacyjnych. Potem następowała modlitwa oraz lektura Słowa Bożego z danego dnia. Po chwili milczenia każdorazowo odbywało się losowanie grup (losowanie odbywało się z trzech koszyków: moderatorzy, konsekrowani, świeccy). Następnie rozchodziliśmy się do przygotowanych sal. Przyjęliśmy metodę przeprowadzania spotkań zaproponowaną w Vademecum (Aneks B): trzy części (część 1 - z czym przychodzę, część 2 - co poruszyło mnie w tym, co usłyszałam/em w pierwszej sesji, część 3 - z czym wychodzę ze spotkania), po której następowała czwarta część przeznaczona na przygotowanie syntezy ze spotkania. W pierwszych trzech częściach każdy miał 2 minuty na wypowiedzenie się; po wszystkich wypowiedziach następowała minuta milczenia. Dyskusja możliwa była jedynie w czwartej części. Po drugiej części przewidzieliśmy czas na przerwę kawową i wszyscy ponownie spotykaliśmy się w sali, w której rozpoczynało się spotkanie synodalne. Z każdego spotkania przygotowaliśmy syntezę bazującą na syntezach poszczególnych małych grup. Była ona dostępna poprzez e-mail lub można ją było otrzymać wydrukowaną na kolejnym spotkaniu.

Zadbaliśmy o to, aby każda osoba miała czytelny identyfikator z imieniem, co pozwalało na bardziej swobodną i bezpośrednią komunikację podczas spotkań małych grup oraz przerwy kawowej. Przed lub po spotkaniu każdy uczestnik miał możliwość nagrania krótkiej wypowiedzi skierowanej do ks. abp. dr. Józefa Kupnego lub/i Papieża Franciszka. Chcieliśmy w ten sposób zaprosić naszych pasterzy do doświadczenia synodalnego, w którym uczestniczyliśmy. Przygotowany film stanowi załącznik do niniejszej syntezy.

Pierwsze spotkanie odbyło się w piątek (uczestniczyły w nim 52 osoby), kolejne odbywały się w poniedziałki (uczestniczyły w nich od 42 do 44 osób). Spotkania rozpoczynały się o g. 19.00, kończyły w okolicach godziny 21.20.

Przygotowanie syntezy parafialnej

Po zakończeniu spotkań synodalnych przystąpiliśmy do przygotowania syntezy parafialnej. Została ona przygotowana w gronie 6 osób, z których każda odpowiadała za jedną część syntezy. Każda część była następnie opiniowana przez pozostałych członków zespołu. Finalna wersja dokumentu została zaakceptowana przez ks. Proboszcza i przesłana w formie papierowej i elektronicznej na adres Sekretariatu Synodu. Dokument został przesłany mailem uczestnikom spotkań synodalnych, udostępniony na stronie parafialnej oraz przygotowany w wersji papierowej.

2. TREŚĆ SYNTEZY

Temat spotkania: Podążanie razem. Kościół synodalny, głosząc Ewangelię, podąża razem.

Pytania pomocnicze: Jak owo „podążanie razem” realizuje się dzisiaj w naszym Kościele lokalnym? Do podjęcia jakich kroków zaprasza nas Duch Święty, abyśmy wzrastali w naszym „podążaniu razem”?

W podsumowaniach poszczególnych grup synodalnych przewija się pragnienie podążania razem: jako wspólnota parafialna, jako poszczególne wspólnoty działające w naszej parafii oraz jako siostry i bracia połączeni wzajemną modlitwą i podążający za Jezusem.

Pierwsze, otwierające Synod spotkanie w naszej parafii zostało pomyślane jako to, na którym można powiedzieć o wszystkim, co podoba mi się lub nie w naszym Kościele lokalnym oraz powszechnym. Pojęcie „podążania razem” jest na tyle szerokie, że możliwe było przedstawienie wszystkich pragnień jak i bolączek związanych z Kościołem. W relacjach po spotkaniu pojawiała się radość z możliwości poznania się bliżej w tych nowych „synodalnych” okolicznościach. Wielokrotnie wyrażano radość z poznania nawzajem swoich marzeń i obaw związanych z Kościołem powszechnym i naszą parafią, ale też poznawania swoich sposobów przeżywania wiary, praktyk religijnych, dróg, którymi Pan nas wszystkich prowadzi do siebie. Jak pisze jeden z uczestników: „Wyczułem duchową więź z każdym z uczestników mimo różnic wieku i różnych doświadczeń duchowych”. W innej syntezie znajdujemy: „Jako grupa jesteśmy bardzo zadowoleni ze spotkania, na nowo dostrzegliśmy bogactwo i siłę jedności Kościoła lokalnego”, w kolejnej: „Dzięki temu spotkaniu poznaliśmy się bardziej, nie jesteśmy dla siebie anonimowi. Dzięki temu spotkaniu możemy podążać razem w budowaniu naszego lokalnego kościoła, wspólnoty parafialnej”.

Wspólne kwestie:

- Pragnienie podążania razem w Kościele, parafii i wspólnotach działających w naszej parafii – „parafia jest naszym wspólnym domem”.
- Docenienie wielości grup i wspólnot działających na terenie parafii. Każda wspólnota jest ważna i potrzebna.
- Podkreślenie znaczenia Eucharystii, która jest centrum i źródłem jedności Kościoła.
- Pragnienie modlitwy w różnych wymiarach: za siebie nawzajem, za parafian, za dzieci i młodzież, rodziny, za tych co utracili wiarę i są poza Kościołem.
- Potrzeba ewangelizacji, zwłaszcza przykładem własnego życia, która jest najskuteczniejszym sposobem dotarcia do osób poza Kościołem. Szczególna uwaga: dzieci, młodzież i małżeństwa.
- Pragnienie większej możliwości adoracji Najświętszego Sakramentu.
- Potrzeba organizacji kolejnego Pikniku Parafialnego – wydarzenia, podczas którego można poznać parafię i wspólnoty w niej działające.
- Brak autorytetów w obecnym Kościele – autorytetów, a nie postaci pomnikowych.

Zauważone trudności i problemy:

- Aby wspólnie głosić Ewangelię i wspólnie podążać za Chrystusem potrzebne jest wspólne planowanie inicjatyw oraz dobrze zorganizowany przepływ informacji. Pozytywnym przykładem tej drogi jest organizacja Pikniku Parafialnego, który odbył się we wrześniu 2019 roku.
Rozwiązanie: Po ustaniu pandemii warto pomyśleć o wznowieniu wspólnego działania w parafii wszystkich grup.
- Zbyt mała możliwość adoracji Najświętszego Sakramentu.
Rozwiązanie: Więcej możliwości adoracji Najświętszego Sakramentu i możliwości osobistej modlitwy w ciszy.

- Sprawowanie Eucharystii.
Rozwiązanie: Zwrócić szczególną uwagę na sposoby sprawowania Eucharystii oraz przeżywanie jej przez wiernych, aby nie gubić poczucia SACRUM z powodu zbytniego chaosu, pośpiechu, braku odpowiedniej ciszy i dziękczynienia po przyjęciu Komunii Św. Zauważono potrzebę homilii podczas codziennej Eucharystii. Z rozrzewnieniem wspomina się rezurekcję sprawowaną o poranku w uroczystość Niedzieli Wielkanocnej z nadzieją, że zwyczaj jej odprawiania wróci.
- Niewystarczająca komunikacja wewnątrzparafialna, brakuje informacji o tym, że działają niektóre wspólnoty (np. Domy Kościoła) lub te informacje nie przebijają się w trakcie ogłoszeń. Tablica ogłoszeń nie jest dostatecznie wyeksponowana.
Rozwiązanie: Potrzeba ogłoszeń, akcji, promujących dane grupy działające przy parafii (np. prezentację danej grupy podczas Mszy Świętej). Warto stworzyć możliwość do dzielenia się świadectwem wiary członków wspólnot, które mogą zachęcić do przystąpienia do danej grupy działającej przy parafii.
- Odejście od Kościoła młodzieży i dzieci.
Rozwiązanie: Stworzenie nowych form zachęcania młodych do wejścia w życie Kościoła, znalezienie dla nich dwóch rodzajów spotkań: nieformalnych i formacyjnych (wspólnoty, obozy, rekolekcje itp.). Uwrażliwianie rodziców na to, że to oni są najważniejszymi przekazicielami wiary w Boga.
- Brak wystarczającej troski o: młodych zastanawiających się nad małżeństwem, (młodych) małżeństw, osób żyjących w związkach niesakramentalnych, osób starszych.
Rozwiązanie: Więcej uwagi w nauczaniach poświęcać tym grupom, prowadzić rekolekcje tylko i wyłącznie dla małżeństw, zapraszać i tworzyć przestrzeń dla wszystkich tych grup.

Inne wyrażone potrzeby oraz ciekawe i innowacyjne pomysły:

- Propozycja, aby włączać się w ogólnopolskie inicjatywy modlitewne w ważnych bieżących intencjach (o ustanie pandemii, o pokój na świecie, zwłaszcza na Ukrainie, o pokój na granicy z Białorusią itp.).
- Uwaga, że aby dotrzeć dziś do drugiego człowieka, często potrzebna jest zmiana mentalności, aby Kościół był „żywy” i pociągający współczesnego człowieka.
- Pragnienie powrotu do tradycyjnych form modlitewnych (np. godzinki, nieszpory), które towarzyszyły starszym i mogą towarzyszyć młodym.
- Pragnienie możliwości udziału w liturgii przedsoborowej.
- Wyrażone zostało odczucie, że decyzje hierarchii kościelnej bywają upolitycznione, niesprawiedliwe, co przynosi zgorszenie i poczucie krzywdy (na przykładzie unieważnienia ślubu kościelnego i hucznego kolejnego ślubu wysoko postawionego polityka).
- Unikanie pewnych "trudnych" tematów jest zagrożeniem i powoduje życie w poczuciu żalu, odejście od Kościoła. Opinia, że sprawa kard. Gulbinowicza nie została należycie wyjaśniona.
- Pojawiła się propozycja spotkania z autorytetami i hierarchami kościelnymi w naszej parafii.
- Modlitwa w ciszy, jako sposób na otwarcie się na działanie Boga w naszym życiu.
- Opinia, że wspólnoty w Kościele są remedium na anonimowość, ale nie można również pomniejszać w kościele znaczenia ludzi, którzy nie mają potrzeby bycia we wspólnocie, ale żyją SAKRAMENTAMI.
- Zagrożeniem dla parafii i wspólnoty jest tymczasowość zamieszkania tak powszechna w naszej dzielnicy.
- Modlitwy i działania we wspólnotach i parafii opierać na miłości (opartej na Jezusie Chrystusie), daje to jedność bez rywalizacji ze sobą. Potrzebny jest dialog, otwartość i słuchanie siebie nawzajem. Jezus jest Prawdą i Miłością. Ważne, by głosić prawdę i wychodzić do ludzi z miłością.
- W centrum Kościoła jest Pan Bóg, a drogi do Niego są różne dla każdego człowieka. Naszym celem jest budowanie relacji z Panem Bogiem. Tworzymy wspólnotę opartą na Jezusie Chrystusie.
- Nie powinniśmy pochopnie oceniać i osądzać innych.
- Idziemy razem pod płaszczem Maryi.
- Wspólnota służy ewangelizacji, mamy być otwarci na każdego człowieka (akceptacja, tolerancja).
- Wierność Kościołowi mimo wszystko.

Temat spotkania: **Celebrowanie:** „Podążanie razem” jest możliwe tylko wtedy, gdy opiera się na wspólnotowym słuchaniu Słowa i sprawowaniu Eucharystii.

Pytania pomocnicze: W jaki sposób modlitwa i celebrowanie wpływają na tworzenie naszej wspólnoty? W jaki sposób inspirują najważniejsze decyzje? Co robimy, aby wszyscy wierni brali czynny udział w liturgii? Jakiej odpowiedzialności powierza się świeckim?

Pierwszym spostrzeżeniem, jakie nasuwa się po przeczytaniu syntez wszystkich grup uczestniczących w drugim spotkaniu synodalnym w naszej parafii jest ogromna potrzeba głębokiej relacji z Panem Bogiem. Wyraża się ona poprzez szacunek dla Słowa oraz chęć pełniejszego korzystania z Eucharystii i inicjatyw modlitewnych tutaj

organizowanych. Wzruszające i niepokojące jest wyraźne wołanie (prawie krzyk) o powrót do tradycji, chociaż w różnym natężeniu: od potrzeby oddawania Bogu należnej czci poprzez bardziej uroczystą oprawę liturgii, ciszę i kontemplację, po wyraźne apele o przywrócenie Mszy Świętej w rycie trydenckim. Rozbieżności pojawiły się właściwie tylko na tym gruncie: tradycja kontra większe otwarcie na modernizm i nowoczesność. Uczestnicy spotkania zasygnalizowali kilka palących problemów dotyczących naszej wspólnoty, pojawiły się też liczne i ciekawe pomysły na ich rozwiązanie. Z wielu wypowiedzi przebija się troska o zachowanie wiary w naszej społeczności i rodzinach oraz wdzięczność księżom za możliwość codziennego uczestniczenia we Mszy Świętej w trudnym dla wszystkich czasie zamkniętych bram kościołów.

Wspólne kwestie:

- Nasza parafia jest miejscem realizowania się różnych duchowości dzięki licznym wspólnotom i grupom modlitewnym. Każdy może znaleźć odpowiednią dla siebie formę rozwoju. Jedność w różnorodności.
- Świadomość, że Eucharystia jest największym darem, dzięki któremu jednoczymy się z Panem Bogiem i przez to stajemy się prawdziwą wspólnotą dzieci Bożych. Jedność przy Stole Pańskim jako podstawa owocnej współpracy na rzecz naszej parafii.
- Waga znaczenia intymnej relacji z Panem Bogiem. Wtedy dopiero możemy stanąć w jedności na modlitwie wspólnotowej, kiedy zadbamy o jakość osobistej modlitwy i medytacji Słowa Bożego.
- Szacunek dla czytanego Słowa oraz formy sprawowania celebracji.
- Szacunek dla Tradycji.
- Wdzięczność kapłanom za ich posługę, głębokie i duchowe kazania, zaangażowanie.
- Wiedza o tym, że nasze uczestnictwo w Liturgii jest świadectwem wiary dla parafian.

Zauważone trudności i problemy oraz propozycje ich rozwiązania:

- Braki wśród wiernych w znajomości Katechizmu KK, Dekalogu, Tradycji (nauczanie ojców Kościoła, żywoty świętych), wiedzy na temat poszczególnych części Eucharystii (np. znaczenie gestów, używanych przedmiotów). Brak wiedzy na temat zachowania się w poszczególnych miejscach kościoła (np. przed tabernakulum). To wszystko nie pozwala owocnie uczestniczyć we Mszy Świętej.
Rozwiązanie: rekolekcje i katechizacja osób dorosłych. Msze Święte dedykowane poszczególnym grupom, np. małżeństwom, dzieciom, młodzieży. Podkreślanie wartości modlitwy i medytacji Pisma Świętego dla głębszego przeżywania Mszy Świętej. Umacnianie pragnienia uczestnictwa na Eucharystii wśród dzieci (duży wpływ na rozwój duchowy dzieci mają katecheci).
- Niewytwarzanie w wierzących umiejętności obrony własnej wiary.
Rozwiązanie: kazania katechetyczne i apologetyczne.
- Podniesienie dbałości o sposób czytania Słowa Bożego.
Rozwiązanie: szkolenie z czytania Słowa i zachowania przy ołtarzu, Słowo Boże wyświetlane na ekranie podczas czytania, dla wzrokowców.
- Niedostateczne oddanie chwały Panu Bogu poprzez zbyt daleko posuniętą rezygnację z piękna i bogatej symboliki tradycyjnego sprawowania liturgii.
Rozwiązanie: większa przestrzeń na ciszę, kontemplację, dłuższa adoracja Pana Jezusa po przeistoczeniu, odpowiedni dobór pieśni, częstsze msze recytowane, dłuższe przerwy między Mszami Świętymi dałyby czas na wyciszenie i otwarcie się na obecność Bożą, celebrowanie w każdą niedzielę jednej Eucharystii sprawowanej w sposób uroczysty (z procesją z Ewangeliarzem na wejście, z okadzeniem, z niesieniem darów), brak ograniczeń w możliwości uczestnictwa we Mszy Świętej w rycie trydenckim dla chętnych.
- Rola wspólnot: przygotowanie przez różne wspólnoty liturgii, aby była dziełem Bożym angażującym możliwie najbardziej prowadzącego jak i przeżywających.
- Mało czynnej aktywności wiernych podczas celebracji.
Rozwiązanie: zachęcanie świeckich przychodzących na Mszę, aby brali czynny udział w celebracji liturgicznej: czytanie Słowa Bożego, modlitwy wiernych, zapraszanie tych, którzy kiedyś służyli do Mszy Świętej lub mają doświadczenie w udziale w liturgii, aby na nowo odkryli piękno tego doświadczenia.
- Rola szafarza świeckiego. Przemyślenie potrzeby udzielania Komunii Świętej przez szafarza świeckiego przy małej licznie wiernych, szczególnie podczas Mszy codziennych.
- Ucieczka przed poruszaniem trudnych tematów przez Kościół.

Inne wyrażone potrzeby oraz ciekawe i innowacyjne pomysły:

- Modlitwa, egzorcyzm do św. Michała Archanioła (patrona parafii) po każdej Mszy Świętej.
- Wyjaśnianie podczas homilii znaczenia Słowa Bożego w oparciu o języki biblijne.
- Nawoływanie do pokuty.
- Potrzeba regularnych spotkań międzywspólnotowych i większych możliwości zaprezentowania każdej ze wspólnot ogółowi wiernych. Rola księży w kierowaniu odpowiednich osób do odpowiednich grup.

- Potrzeba modlitwy wspólnotowej związanej z aktualnymi wydarzeniami, np. o pokój na świecie, objęcie tą modlitwą wstawienniczo rodzin, dzieci i osób konsekrowanych o świętość ich życia.
- Codzienna i stała modlitwa o pokój na świecie.
- Możliwość codziennej adoracji Najświętszego Sakramentu.
- Kościół powinien ukazywać znaczenie Tradycji. Ważne jest kultywowanie żywych tradycji wspólnoty lokalnej, pomimo że nie muszą być całkowicie zgodne z wzorcami liturgii (lokalna tradycja modlitewna).

Temat spotkania: Prowadzenie dialogu w Kościele i społeczeństwie: Dialog wymaga wytrwałości i cierpliwości, ale umożliwia także wzajemne zrozumienie.

Pytania pomocnicze: W jakim stopniu różne osoby w naszej wspólnotie spotykają się, aby prowadzić dialog? Jakie są miejsca i sposoby dialogu w obrębie naszej parafii? W jaki sposób są rozwiązywane różnice poglądów, konflikty i trudności? Co robimy, aby współpracować z wspólnotami zakonnymi, ze stowarzyszeniami i ruchami świeckich? Jakie doświadczenia dialogu i wspólnego zaangażowania mamy z wyznawcami innych religii i z osobami spoza Kościoła? W jaki sposób Kościół prowadzi dialog i uczy się od innych instytucji społeczeństwa: świata polityki, ekonomii, kultury, społeczeństwa obywatelskiego i ludzi żyjących w ubóstwie?

Członkowie Synodu zgodnie podkreślali potrzebę dialogu w Kościele powszechnym i naszej parafii. Nie sprowadzali go jednak tylko do rozmowy. To coś o wiele więcej: „Dialog to dla nas postawa miłości i otwartości. To spotkanie z drugim człowiekiem i jednocześnie gotowość do zaakceptowania tego, że nie zawsze musimy mieć rację. To także gotowość do pochylenia się nad drugim człowiekiem, jego życiem, poglądami, trudnościami lub rezygnacja z próby narzucenia drugiemu własnego zdania, swoich myśli” czytamy w jednej syntezie. Inna grupa dodaje: „Dialog prowadzi do poznania Boga i siebie nawzajem” – a więc staje się on formą ewangelizacji. Jak prowadzić dialog: „W dialogu tylko Jezus może nas zjednoczyć w Duchu Świętym” pisze kolejna grupa i dalej dodaje: „Dialog ma za zadanie przybliżać, budować, a nie przekonywać wszystkich do swojej racji”. Inna uzupełnia to słowami: „Prowadzenie dialogu w Kościele powinno odbywać się na wzór Chrystusa poprzez otwartość i wierność Ewangelii”. Co jest potrzebne do prowadzenia dialogu? „Do dialogu potrzeba jest przestrzeni, czyli miejsce, gdzie ludzie mogą się spotkać, gdzie każdy będzie mógł się odnaleźć (np. wspólnoty i grupy parafialne). Potrzebny jest również czas, który z chęcią poświęcimy drugiemu człowiekowi (...). W końcu – w dialogu potrzebny jest wspólny cel – dialog ma prowadzić do jedności, nie podziału”. Jak przygotować się do prowadzenia dialogu? „Jeżeli chcemy dialogować to powinniśmy przede wszystkim mieć fundament, wiedzieć kim jesteśmy, co robimy i po co robimy. (...) Podstawą do dialogowania jest relacja z Jezusem i Maryją” – to fragment syntezy następnej grupy. „Niekiedy dialog może być tylko słuchaniem i trwaniem przy drugim człowieku. (...) Czasami dialog może być również czynem, odpowiedzią na potrzebę drugiego człowieka, przybierając formę aktywnej miłości bliźniego. Taki dialog to głównie działanie charytatywne” pisze jedna grupa, kolejna uzupełnia to następującymi słowami: „W dialogu ważna jest otwartość, można nie powiedzieć ani jednego słowa, a dać świadectwo”.

Formy dialogu w naszej parafii:

- Wspólnoty aktywnie wcielające w życie nauczanie Chrystusa to m. in.: Odnowa w Duchu Świętym „Syjon”, Husaria Maryi, Marianki, Domowy Kościół, Żywy Różaniec, „Rodzina bł. Edmunda Bojanowskiego”, Krąg Biblijny.
- Wizyta kolędowa – sposobność poznania osobistego Parafian i Księży, poznanie ich potrzeb i oczekiwań.
- Działalność charytatywna – zespół Caritas odpowiadający na bieżące potrzeby parafian żyjących w ubóstwie.
- Współdziałanie ze wspólnotami zakonnymi – siostry Służebniczki NMP, siostry Salezjanki (prowadzenie scholi, Dzieci Maryi „Marianki”).

Dialog z ludźmi bliskimi, mającymi jednakowe lub zbliżone wartości wydaje się prostszy, ponieważ znajdujemy z nimi wspólną płaszczyznę. W przypadku dialogu z ludźmi mającymi inne wartości jest dużo trudniejszy. Jest jednak okazją do dawania świadectwa, np. w miejscu pracy czy zamieszkania. Wówczas dialog to nie tylko słowa, ale nasza postawa.

Dialog jako sposób rozwiązywania sporów z uwagi na jednorodność grupy nie był poruszany w odniesieniu do naszej parafii. Pojawił się natomiast w kontekście braku dialogu na poziomie centralnym - we władzach kościelnych i wśród polityków. Brak dialogu oraz zaostrenie prawa jeszcze bardziej spolaryzowały społeczeństwo.

Wspólne kwestie:

- Propozycja stworzenia Rady Parafialnej.
- Inicjatywy, które mogą pomóc w prowadzeniu dialogu w naszej parafii (stworzenie miejsca spotkań, gdzie dialog może się odbywać):
 - miejsca spotkań towarzyskich (kawiarenka, czytelnia, miejsce gier różnego rodzaju, np. planszowych, szachy)

- poradnie (np. psychologiczna, prawna, pedagogiczna)
- korepetycje
- Potrzebne jest prowadzenie dialogu z młodzieżą, która teraz tak masowo odchodzi z Kościoła.
- Pragnienie zacieśnienia współpracy między wspólnotami działającymi w parafii (np. dzień wspólnot w parafii, organizacja spotkań na wzór Synodu).
- Potrzeba skuteczniejszego informowania o grupach działających w parafii.

Zauważone trudności i problemy:

- Brak umiejętności słuchania innych ludzi, rozumienia – problem dzieci oraz szerszego grona dorosłych.
Rozwiązanie: Organizowanie rekolekcji, warsztatów i wykładów związanych z komunikacją.
- Problem z przepływem informacji, odczucie, że nie wiemy, co się dzieje w parafii.
Rozwiązanie: Potrzeba prezentacji i promocji grup parafialnych, ważne jest świadectwo i osobisty kontakt parafian z osobami zaangażowanymi. Na stronie internetowej warto umieścić więcej informacji na temat grup działających przy parafii. Znalezienie takich form w mediach elektronicznych, które będą czytelnie, klarownie i w sposób wyczerpujący przekazywały idee parafii i jej wspólnot. Organizowanie częstszych spotkań tematycznych (podobnych do tych synodalnych), aby rozmawiać ze sobą.
- Brak dialogu z młodzieżą.
Rozwiązanie: Potrzeba usłyszeć głos młodych (wycieczki: w góry, rowerowe, turnieje, zawody sportowe, organizacja pielgrzymek, pozwolić im działać, dać im odpowiedzialność i obdarzać ich zaufaniem, bo wtedy rozbudza się w nich chęć zaangażowania i rozwoju, daje energię do podejmowania nowych wyzwań).

Inne wyrażone potrzeby oraz ciekawe i innowacyjne pomysły:

- Objąć opieką pozostałości po cmentarzu ewangelickim znajdującym się nieopodal szkoły - jako forma wyjścia w stronę dialogu ekumenicznego.
- Realna pomoc dla osób w potrzebie - na terenie parafii.
- Powinny być w parafii osoby - grupy, które będą odpowiedzialne za organizację różnych akcji.
- Adoracja Wieczysta (dialog z Panem Bogiem), stworzyć takie miejsce w naszym Kościele.
- Potrzebę przeprowadzania rekolekcji o rozbudowanym planie (możliwość spotkań z rekolekcyjnistą i uczestnikami w salce).
- Dialog otwarty na różnorodność wewnątrz Kościoła katolickiego.
- Jezus Chrystus jest wzorem w prowadzeniu dialogu z tymi, którzy są otwarci na Jego słowo, naukę.
- Nasza wiara jest tak bogata, że nie potrzebujemy przyjmować od innych wyznań ich tradycji.
- Maryja jest Pośredniczką łask pomiędzy nami a Jezusem.
- Dialog to relacja ja – Pan Bóg, ja – drugi człowiek, ja – z samym sobą.
- Dlaczego rezurekcja w Wielkanoc jest wieczorem, a nie rano?
- Warto być w jakiejś wspólnotie, grupie, dzięki temu nawiązuje się bliższe relacje.
- Dialog w każdej wspólnotie, również zakonnej, nie jest łatwy, staje się możliwy w oparciu o to, dla kogo żyjemy; każda osoba pochodzi z innego środowiska i potrzebna jest szkoła dialogu, dzielenie się Słowem Bożym.
- Interpretacja Biblii i prawd wiary zgodnie z własnymi oczekiwaniami może prowadzić do odejścia od Kościoła.
- Potrzeba dawania świadectwa wiary w świecie (pomimo trudności).
- Gdy moja relacja z Bogiem jest oparta na dialogu, to wpływa pozytywnie na relację z innymi ludźmi.
- Modlitwa różańcowa formą dialogu z Bogiem.
- Zachęta do wspólnej modlitwy w rodzinach.

Temat spotkania: **Władza i uczestnictwo:** Kościół synodalny jest Kościołem uczestniczącym i współodpowiedzialnym.

Pytania pomocnicze:

Kto i jak określa cele wspólnotowe, do których należy dążyć, sposób ich osiągnięcia i kroki, które należy podjąć? Jak sprawowana jest władza w naszym Kościele? W których sytuacjach doświadczamy pracy zespołowej i współodpowiedzialności? Jak promowane są posługi i odpowiedzialność świeckich? Jak funkcjonują rady parafialne i inne ciała doradcze jak na przykład wspólnoty? Czy są one doświadczeniem owocnym?

Może nie każda z grup, które podczas Synodu omawiały temat władzy i uczestnictwa w Kościele, wyartykułowała tę prawdę, ale dla wszystkich było jasne, iż najwyższą władzę w Kościele sprawuje Chrystus, pozostali to „nieużyteczni słudzy” (Łk 17,10). W sposób sakramentalny kapłani otrzymali potrójną władzę: uświęcenia, nauczania i rządzenia. W naszej parafii władza znajduje się w rękach ks. Proboszcza. Spoczywa na nim duża

odpowiedzialność, gdyż wobec jego posługi są duże oczekiwania ze strony parafian. Uznając hierarchiczną władzę w Kościele wierni pragną, aby ich kapłan był pasterzem, a nie najemnikiem (J 10,11-13). Wierni chcą czuć się wysłuchani w Kościele, przyjęci do wspólnoty. Oczekują, że pasterze będą blisko ludzi prowadząc ich do Chrystusa. Pasterz ma być liderem (powinien posiadać kompetencje i autorytet, ale słuchać ludu). Kościół potrzebuje charyzmatycznych pasterzy, zwłaszcza dziś, w czasie zatracenia wszelkich autorytetów. Akcentowano potrzebę jasnego wskazywania drogi przez hierarchię kościelną oraz stania na straży depozytu wiary. Postawa duchownych nie może jednak zamykać przestrzeni do dyskusji i wysłuchania wiernych.

Z drugiej strony uczestnicy Synodu zauważają konieczność zaangażowania się wiernych w życie parafialne. Z jednej strony chodzi o dbanie o dobre imię Kościoła i świadczenie o Kościele swoim życiem. Z drugiej aktywne włączanie się w inicjatywy organizowane w parafii. Aktywność parafian jest ważna, bo jak podkreśla jedna z grup: „Współodpowiedzialność za Kościół to odpowiedzialność za siebie i za swój rozwój duchowy, do czego jesteśmy powołani i zobowiązani”. Ponadto nasze zaangażowanie może być przykładem dla innych, bowiem „dobry przykład pomaga otwierać się innym na życie w Kościele i na wiarę”. Ale niestety (jak zauważa inna grupa) „jest tendencja do unikania odpowiedzialności (asekuracyjność) wśród parafian”.

Uczestnicy Synodu podkreślali rolę Rady Parafialnej: „Doszliśmy do wniosku, że konieczne jest powołanie Rady Parafialnej stanowiącej skuteczną pomoc i wsparcie dla Księdza Proboszcza, zwłaszcza w kwestiach finansowych i administracyjnych, która także sprzyjałaby zaangażowaniu osób posiadających cenne doświadczenia i umiejętności” pisze jedna z grup synodalnych. Następna grupa uzupełnia to następująco: „Rada Parafialna nie powinna składać się tylko z osób wybranych przez Proboszcza, ale również z osób wybranych przez parafian i osób wchodzących z urzędu. Rada Parafialna jest głosem doradczym w kwestiach administracyjnych, aby Proboszcz mógł zajmować się duszpasterstwem i posługą sakramentalną. Rada Parafialna to posługa na rzecz Kościoła i ponosi ona odpowiedzialność przed całą parafią (...) Odpowiedzialność w parafii spoczywa na Proboszczu, który powinien być wspierany przez Radę Parafialną”.

Oprócz księży i Rady Parafialnej duży wpływ na parafię mają wspólnoty i grupy parafialne. Liderzy świeccy powinni mieć na względzie rozwój duchowy i trwanie w jedności z nauką Kościoła. Zaangażowanie ich członków umożliwia rozwój parafii, są one doskonałym narzędziem ewangelizacji, pozyskania dla Jezusa kolejnych osób. Różnorodność wspólnot pozwala na znalezienie swojego miejsca w Kościele osobom o różnej duchowości oraz zaangażowania się w różne inicjatywy. Co ciekawe, podczas Synodu nacisk kładziono na potrzebę promocji wspólnot w parafii oraz wzajemnej komunikacji pomiędzy wspólnotami i współpracy grup, np. w ramach pikniku parafialnego, działalności charytatywnej, nieformalnych spotkań międzywspólnotowych.

Różnie oceniany jest wpływ okresu pandemii na Kościół. Część osób uważa, iż Kościół za bardzo uległ naciskom władzy świeckiej, np. limity wiernych w kościołach. Inni oczekują, aby Kościół nie podążył za tym, co modne, światowe, ale stał na straży Tradycji, stąd pragnienie możliwości uczestniczenia w mszach trydenckich, tęsknota za Mszą Świętą rezurekcyjną sprawowaną o świcie w Niedzielę Wielkanocną.

Wspólne kwestie:

- Wdzięczność dla ks. Proboszcza za jego dotychczasową posługę (m.in. nieuleganie presji władz świeckich, otwartość na sugestie parafian i starania o sprostanie ich potrzebom).
- Przekonanie, że Kościół nie powinien ulegać presji świata – powinien być podległy Bogu i Ewangelii.
- Powinna istnieć przestrzeń do dyskusji i wysłuchania wiernych, ale wierni powinni również mieć świadomość istnienia zasad, których nie można zmienić. Uznanie hierarchiczności w Kościele.
- Duże znaczenie wspólnot w życiu parafii.
- Potrzeba powołania Rady Parafialnej.
- Konieczność wspierania modlitwą kapłanów pracujących w naszej parafii.
- Potrzeba wskazywania wspólnego kierunku przez Nauczycielski Urząd Kościoła.

Zauważone trudności i problemy:

- Niezrozumiałe decyzje podejmowane w parafii, np. brak przychylności do Mszy Trydenckich.
Rozwiązanie: Często istnieją obiektywne przeszkody, jednak poczucie wysłuchania i wyjaśnienia podjętych decyzji buduje akceptację.
- Niedostateczna komunikacja między wspólnotami.
Rozwiązanie: Osoby odpowiedzialne z różnych wspólnot powinny spotykać się ze sobą minimum raz w roku, aby wspólnie omówić zaangażowanie się w dzieła dla parafii na dany rok.

Inne wyrażone potrzeby oraz ciekawe i innowacyjne pomysły:

- Należy szukać sposobów przyciągania ludzi młodych do Kościoła.
- Kościół powinien brać udział w niesieniu dobroczynności, jednak głównym zadaniem jest troska o wiarę.
- Dzisiaj zastępuje się pomoc duchową pomocą psychologiczną. Kościół nie może rezygnować ze swojej misji.
- Sytuacje kryzysowe jednoczą i prowokują do podejmowania wspólnych celów i decyzji.
- Władza to odpowiedzialność za innych, służba z miłością, to trud niesienia Kościoła na swoich barkach.
- Potrzeba wyodrębnienia porannej rezurekcji.

- Przywrócenie używania pateny przy udzielaniu Komunii.
- Kierunek inicjatyw w parafii może przebiegać z góry w dół, ale i z dołu do góry.
- Władza może być autorytarna, demokratyczna lub synodalna – jedna osoba decyduje, ale wysłuchuje wszystkich, którzy chcą zabrać głos.
- Pragnienie, aby powstała skuteczna platforma do komunikowania się pomiędzy duchownymi, osobami zaangażowanymi już we wspólnotach oraz tymi, którzy wciąż poszukują swojego miejsca bądź funkcji w parafii.

3. WNIOSKI

Synod w życiu naszej parafii był zupełnie nowym doświadczeniem. Wielu z nas miało obawy wynikające z braku wyobrażenia o tym, jak te spotkania będą wyglądały. Była to pierwsza sytuacja, w której mogliśmy w zorganizowany sposób usłyszeć siebie nawzajem – zwykle widzimy się tylko w kościelnych ławkach. Dla wielu z nas przełomowym momentem było pierwsze spotkanie, które odbyło się 18.02.2022r. Podczas tego spotkania poznaliśmy jego formułę oraz poczuliśmy, jak bardzo wartościowa jest dla nas możliwość wysłuchania braci i siostr w wierze. Uczestnikami każdej z grup były również osoby duchowne, dzięki czemu mieliśmy możliwość spojrzenia na omawiane tematy również z ich perspektywy. Wysłuchanie drugiego człowieka nie zawsze jest łatwe, jednak formuła spotkań umożliwiła panowanie nad sytuacjami, w których różnice w postrzeganiu danej kwestii były znaczące. Zauważyć należy również, iż znaczącą część uczestników stanowili członkowie wspólnot działających w naszej parafii. Poczuliśmy, jak ważna i potrzebna jest każda z tych grup, które zgodnie z powołaniem i charyzmatem pełnią różne zadania.

Podstawą wszelkich wniosków jakie zrodziły się podczas naszych spotkań była wierność Ewangelii, wyrażona w przykazaniach Bożych. Podzielmy więc wnioski, grupując je w punkty:

Wniosek I

Świadek życia, nasza osobista relacja z Bogiem

Powinniśmy pamiętać o tym, iż najmocniej świadczymy o naszej wierze naszym codziennym życiem. Można pięknie mówić o Bogu, a swoim postępowaniem zaprzeczać wyznawanym prawdom wiary. Jako rodzice jesteśmy odpowiedzialni za kształtowanie młodego pokolenia. Nie wolno zapominać nam o tym, że to rodzice zasiewają ziarno wiary i jeśli rodzice o to nie zadbają, to starania księży, siostr, Kościoła mogą być niewystarczające. Dbajmy o rozwój naszej wiary, o naszą osobistą relację z Panem Bogiem. Warunkiem rozwoju naszej wiary jest modlitwa, korzystanie z sakramentów, czytanie słowa Bożego, czytanie ksiąg katolickich, uczestnictwo we Mszy Świętej oraz adoracja Najświętszego Sakramentu. Jako członkowie wspólnoty Kościoła módlmy się za siebie, upraszamy łaskę nieustannego nawracania się, tak aby owoce naszej osobistej relacji z Bogiem były „światłem w ciemnościach” dla pozostałych członków Kościoła.

Wniosek II

Funkcjonowanie wspólnot

W zakresie funkcjonowania wspólnot dostrzeżliśmy kilka kwestii, które można poprawić.

- **Komunikacja między wspólnotami** - istnieje potrzeba poprawienia komunikacji między wspólnotami, może to być np. stworzenie internetowej grupy międzywspólnotowej, w której będą umieszczone adresy e-mail wszystkich jej członków.
- **Informacja o wspólnotach** - należałoby się zastanowić, jak można mówić o działających wspólnotach, aby jeszcze bardziej zachęcić do dołączenia do nich. Być może jest to kwestia częstotliwości, sposobu lub formy, w jakiej mówimy o wspólnotach.
- **Wspólnotowe wydarzenia** – bardzo widoczne jest pragnienie ciekawych wydarzeń w parafii, takich jak np. piknik parafialny. Zachęcanie młodych do aktywnego włączania się w życie parafii poprzez organizowanie wspólnych wyjazdów, pielgrzymek, obozów połączonych z rekolekcjami. Budowanie jedności między wspólnotami poprzez wspólną Eucharystię, modlitwę i służbę ubogim. Pragnienie wspólnych spotkań międzywspólnotowych, np. dzień wspólnot w parafii.

Wniosek III

Potrzeba powstania Rady Parafialnej i kwestia współpracy z księdzem Proboszczem oraz księżmi Wikariuszami

W trakcie spotkań bardzo często pojawiała się kwestia powstania Rady Parafialnej jako przestrzeni do dyskusji i wysłuchania wiernych. Rada ta powinna wspierać ks. Proboszcza. Powinna być głosem doradczym w kwestiach administracyjnych, finansowych, sprzyjać zaangażowaniu osób posiadających cenne doświadczenie i umiejętności. Znacząco wybrzmiało pragnienie modlitwy za naszych kapłanów. Zauważono również potrzebę, aby podczas współpracy z naszymi duchownymi uszanowana była hierarchia. Towarzyszyć jednak temu powinna świadomość, iż wiele inicjatyw w Kościele jest oddolnych, a patrząc na ich owoce, widać działanie Ducha Świętego.

Wniosek IV

Ewangelizacja otwarta na dialog z każdym człowiekiem

Uczestnicy Synodu dostrzegają trudność w dialogu polegającą na oczekiwaniu, aby ulegać realiom współczesnego świata i dostosowywać prawdy naszej wiary do otaczającej nas rzeczywistości. Dzięki Bożej łasce podczas spotkań trwaliśmy w przekonaniu, iż nasza mowa ma być „Tak, tak; nie, nie. A co nadto jest, od Złego pochodzi”. Zrozumieliśmy, że nie musimy nawzajem rozumieć swoich potrzeb, czasem wystarczy po prostu być, nie odtrącać, nie oceniać zbyt pochopnie. Przede wszystkim modlić za tych, których nie rozumiemy, a zwłaszcza za tych, którzy odeszli od Boga. Nie zapominajmy również, iż dialog ma zadanie przybliżać, budować, a nie na siłę przekonywać do swoich racji.

Wniosek V

Eucharystia, adoracja, dbałość o odpowiednią oprawę Mszy Świętej

W tej kwestii było bardzo dużo różnych sugestii, postaramy się je wymienić:

- zauważyliśmy pragnienie częstszych adoracji, adoracji w ciszy.
- dbanie o poczucie SACRUM w czasie liturgii.
- pragnienie odprawiania uroczystych Mszy Świętych regularnie (częściej niż dotychczas).
- dopuszczanie do czytania Słowa Bożego dobrze przygotowanych lektorów.
- odmawianie modlitwy do św. Michała Archanioła na zakończenie Mszy Św.
- ograniczenie posługi szafarza, kiedy w kościele nie ma dużo osób.
- powrót posługiwania pateną podczas komunii świętej.
- umożliwienie uczestnictwa we Mszy Św. Trydenckiej.
- uświadamianie wiernym, czym jest Msza Święta, wyjaśnianie symboliki poszczególnych części Mszy Świętej podczas homilii.
- często pojawiała się również potrzeba powrotu do Mszy Św. rezurekcyjnej na niedzielę rano (daje więcej radości, nie doskwiera tak duże zmęczenie, jak w obecnym kształcie).
- pamiętanie o tym, iż władza świecka kończy się na progu świątyni.

Wniosek VI

Kościół naszym domem, odpowiedzialność w Kościele:

Uczestnicy spotkań dostrzegli, iż wierni powinni dbać o dobre imię Kościoła i świadczyć o swoim Kościele. Trwać w nim pomimo wszelkich trudności. Każdy z nas jest odpowiedzialny za jego wizerunek w świecie. Mocnym pragnieniem jest również pojawienie się przestrzeni do dyskusji i wysłuchania wiernych, ale wierni powinni mieć świadomość istnienia zasad, których nie można zmienić. Przewodnicy powinni strzec nieugięcie depozytu wiary, jest to trudność dzisiejszych czasów. Dostrzeżona została również kwestia bólu, jaki rodzi się w sercu z powodu złych rzeczy, które dzieją się w Kościele. Ból ten zdaje się być tym większy, im głębsze są podziały wśród hierarchii kościelnej, szczególnie z powodu braku jedynomyślności pasterzy w sprawach fundamentalnych. Czas pandemii był dla wielu z nas swoją próbą wiary we wszechmoc Boga, która w największych i najtrudniejszych doświadczeniach życia jest jedyną nadzieją na lepsze jutro. W tej sytuacji potrzebowaliśmy większej asertywności władz kościelnych w sprawie narzucanych przez państwo obostrzeń i limitów wiernych w świątyniach. Pojawiła się również potrzeba większego zaangażowania osób świeckich w działalność parafii.

Wniosek VII

Ogólnopolskie inicjatywy modlitewne; Programy rozwoju wiary w ramach rekolekcji

Zauważono potrzebę spersonalizowanych rekolekcji i konferencji związanych ze stanem, wiekiem, czy sytuacją życiową ludzi, a także powrotu do nauk katechizmowych. Dla wielu dowodem na powszechność Kościoła jest włączenie się parafii w różne inicjatywy ogólnopolskie, na przykład blogoslawienstwodlapolski.pl, oddanie33.pl, adoracjabezgranic.pl.

Wniosek VIII

Zadbanie o młodzież i dzieci w Kościele

Wobec powszechnego odchodzenia młodego pokolenia z Kościoła pojawiło się wiele pomysłów mogących odwrócić ten niekorzystny trend (np. organizacja obozów połączonych z rekolekcjami dla dzieci i młodzieży, wycieczek w góry, rowerowych, turniejów, zawodów sportowych, organizacja pielgrzymek). Warto w tym celu wsłuchać się w głos młodych – dać im odpowiedzialność i obdarzyć zaufaniem, bo wówczas rozbudza się w nich chęć zaangażowania i rozwoju.

Módlmy się, aby Duch Święty poprowadził nas w działaniach, które przyniosą takie owoce w naszej Parafii, jakich Bóg od nas oczekuje.